

Зачарована Десна (дуже стисло)

Олександр Довженко

Кіноповість "Зачарована Десна" не має чіткого сюжету. Вона складається з окремих спогадів, що нагадують новели, які розповідають про буденне життя людей-хліборобів, про їхню важку і важливу працю. На початку твору автор зазначає, що до роботи над "Зачарованою Десною" його змусила взятися туга за рідною землею (про яку він не раз писав у своєму щоденнику).

Одне за одним виринають із його спогадів мати, що вміла виростити кожен рослину з любов'ю, схожий на Бога дід Семен, який читав церковні книги, прабаба Марусина, що понад усе любила проклинати всіх і вся.

Дитиною Сашко любив фантазувати. Він яскраво уявляє все, про що тільки почує від інших людей чи пізнається з книжок.

Ще один спогад — смерть в один день одразу чотирьох братів. Горе батька, який втратив синів. Батько був людиною красивою і працелюбною, вмів пожартувати, влучно сказати слово, нікого не боявся. У часи фашистської неволі, коли схожий був на старця, все одно залишався чистим і красивим душею.

Наступний епізод — народження маленької сестрички і смерть прабаби. Рання весна коло Десни, краса природи. На Десні повинь, і батько з Сашком саме на Великдень човнами рятують людей.

Згадка про те, що рідне село було спалене німцями, наповнена гірким почуттям втрати свого наївного дитячого світу.

Яскравими барвами зображено косовицю, на яку Сашко їде разом з дорослими. Селяни починають битися під час розподілу копиць. Дід показує завзятий войовничий норов.

Наступна картина — колядування перед Новим роком. Весь світ здається незвичайною казкою.

Далі О. Довженко згадує, як його виряджали до школи, як він соромився учителя і той назвав його "неразвитим".

<...> "Було в минулому житті моїх батьків багато неустойства, плачу, темряви й жалю. Неясні надії й марні сподівання знаходили собі могилу в горілці і сварах. А найбільш, чого їм відпустила доля, — роботи, тяжкої праці. Всі прожили свій вік нещасливо, кожен по-своєму — і прадід, і дід, і батько з матір'ю. Так, ніби всі були народжені для любові і мали талант до неї, таж, певно, не знайшли одне одного і не доглянули, і гнів і ненависть, що були огидні їм ціле життя, підкинула їм ворожка-чарівниця..." <...>